

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Με ιδιαίτερη επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κοινού ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου «Οι Πομάκοι της Θράκης: Πολυεπιστημονικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις», το οποίο συγκλήθηκε στην Κομοτηνή από την Παρασκευή 17 ως την Κυριακή 19 Μαρτίου 2017. Το συνέδριο διοργανώθηκε από το «Εργαστήριο Φυσικής Ανθρωπολογίας» και το «Εργαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας» του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, στα πλαίσια του εορτασμού των 25 χρόνων από την ίδρυσή του, ως επιστέγασμα των σχετικών εκδηλώσεων.

Όπως και ο τίτλος του συνεδρίου πρόβλεπε, πραγματοποιήθηκαν τις μέρες αυτές από 45 ομιλητές 38 πολυεπιστημονικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις, που παρότι δεν έλυσαν όλα τα ζητήματα – και πώς άλλωστε θα ήταν δυνατό αυτό – ωστόσο προώθησαν σημαντικά την έρευνα των Πομάκων, σε πολλά επίπεδα. Επιστήμονες από την Ελλάδα, αλλά και από τη Γερμανία, την Αυστρία, την Ιορδανία, την Ολλανδία, τη Βουλγαρία και την Τουρκία ένωσαν τις δυνάμεις τους για έναν κοινό σκοπό: την πληρέστερη μελέτη της φυσικής ανθρωπολογίας, της ιστορίας και του πολιτισμού των Πομάκων.

Το συνέδριο, στο πλαίσιο του οποίου λειτούργησε έκθεση λαογραφικού υλικού από το «Σύλλογο Πομάκων Ξάνθης», ολοκληρώθηκε με τη συζήτηση στρογγυλής τράπεζας, στην οποία συζητήθηκε το μέλλον των πομακικών σπουδών, με την εξαγωγή συμπερασμάτων και με προβολή του ντοκυμανταίρ «Η Νύφη του Καθρέφτη», με την ευγενική προσφορά του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης – Αγγέλα Γιαννακίδου και με συναυλία πομακικών παραδοσιακών τραγουδιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσοι ομιλητές δεν μπόρεσαν να προσέλθουν, έστειλαν τα πλήρη κείμενα των ανακοινώσεών τους, τα περισσότερα των οποίων διαβάστηκαν, ενώ βεβαίως θα συμπεριληφθούν και στα έντυπα πρακτικά που θα εκδοθούν.

Πολλά ζητήματα συζητήθηκαν, που είχαν να κάνουν με την ιστορία, τη γλώσσα, τον πολιτισμό, αλλά και τη βιολογική υπόσταση των Πομάκων της Θράκης. Η ίδια η φύση του αντικειμένου του συνεδρίου δικαίωσε νομίζω την επιλογή να οργανωθεί σε πολυεπιστημονική και διεπιστημονική βάση, καθώς μόνο έτσι μπορούμε να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα που αποτελούν συνδυασμό των πορισμάτων διαφόρων επιστημονικών προσεγγίσεων. Το έδειξε αυτό άλλωστε και η συζήτηση στρογγυλής τράπεζας, στην οποία έγιναν ουσιαστικές και μεστές τοποθετήσεις και παρατηρήσεις.

Ελπίζουμε ότι ο επιστημονικός διάλογος που ξεκίνησε εδώ, δεν θα σταματήσει. Θα προσπαθήσουμε να συνεχιστεί, γιατί μόνο μέσα από αυτόν μπορούμε να έχουμε πορίσματα έγκυρα και βάσιμα. Σε μια εποχή κατά την οποία οι κάθε είδους εθνικισμοί έχουν κάνει και πάλι επιθετική την παρουσία τους στον βαλκανικό χώρο, η νηφάλια επιστημονική σκέψη μπορεί να αποτελέσει αντίδοτο, καθώς δείχνει στους λαούς κυρίως αυτά που τους ενώνουν, και όχι εκείνα που τους χωρίζουν. Οι

Πομάκοι της Θράκης, ακριβώς λόγω της μεθοριακότητας την οποία βιώνουν, θα μπορούσαν να αποβούν συνδεδετικό παράγοντα των χωρών της περιοχής, και όχι έναυσμα και αφορμή ποικίλων γεωπολιτικών ανταγωνισμών.

Από τα όσα ανακοινώθηκαν στο συνέδριο, αλλά και από την παλαιότερη γνωστή βιβλιογραφία, προκύπτει ότι στη σχετική με τους Πομάκους βιβλιογραφία συχνά πρυτανεύουν είτε πολιτικές σκοπιμότητες, είτε ερασιτεχνικές και αβάσιμες επιστημονικά πρακτικές, παραλλήλως με τις επιστημονικά τεκμηριωμένες έρευνες, οι οποίες κατά καιρούς εμφανίζονται, Ευελπιστούμε ότι το συνέδριό μας θα συμβάλλει καθοριστικά στην αλλαγή αυτής της κατάστασης, και στην θεμελίωση ενός πνεύματος διεπιστημονικής και πολυεπιστημονικής συνεργασίας, μέσω της οποίας θα προχωρήσει τα επόμενα χρόνια η έρευνα.

Από τις ανακοινώσεις του συνεδρίου προέκυψε ότι οι Πομάκοι είναι μια ξεχωριστή βαλκανική εθνοτική ομάδα, η ιστορία και ο πολιτισμός της οποίας πρέπει να μελετηθούν συστηματικά, διεπιστημονικά και πολυεπιστημονικά. Για το λόγο αυτό το συνέδριο στην ολομέλειά του αποφάσισε να προτείνει στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης την ίδρυση ειδικού πανεπιστημιακού ερευνητικού ινστιτούτου, για τη μελέτη των ζητημάτων αυτών.

Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί η παγίωση ενός επιστημονικού δικτύου των ερευνητών που μελετούν πομακικά θέματα, ώστε με την επαφή και τη συνεργασία μας να προχωρήσει η σχετική με τους Πομάκους έρευνα. Αυτό θα γίνει και με τη θεσμοθέτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα της διοργάνωσης των επομένων συνεδρίων της ίδιας σειράς, ώστε να αποκτήσει η επιστημονική αυτή διοργάνωση το κύρος ενός σταθερού επιστημονικού θεσμού, με την απαραίτητη έκδοση των πρακτικών των συνεδρίων, η οποία θα αποτελέσει την καλλίτερη βιβλιογραφική τεκμηρίωση όσων θα παρουσιάζονται και θα συζητούνται.